N°. 456. 1854.

NEDERLANDSCHE STAATS-COURANT.

De prijs dezer Courant met het Bijblad is f 30 in het jaar; die van de Courant alleen f 20 en die van het Bijblad alleen f 15.

De prijs der advertentien is 25 cents voor den regel bij iedere plaatsing, buiten de zegelgelden en briefporten.

WOENSDAG 5 JULIJ.

NEDERLANDEN.

(Staatsblad n°. 89.) *WET van den 24sten Junij* 1854, *tot regeling van het gebruik van het koloniaal batig slot over* 1851.

WIJ WILLEM III, BIJ DE GRATIE GODS, KONING DER NEDERLANDEN, PRINS VAN ORANJE-NASSAU, GROOT-HERTOG VAN LUXEMBURG, ENZ., ENZ., ENZ.

Allen, die deze zullen zien of hooren lezen, salut! doen te weten:

Alzoo Wij in overweging genomen hebben, dat de bij Ons besluit van 26 Januarij 1853, n°. 75, goedgekeurde rekening der koloniale remises over 1851 een batig slot oplevert, ten bedrage van f 7,879,447.48;

dat het gebruik van dat batig slot bij de wet moet worden geregeld;

dat bij art. 2 n°. 1 der wet van den 1sten Mei 1854 (*Staatsblad* n°. 76) over een gedeelte dier som, ten bedrage van f 3,179,447.48, is beschikt;

dat, bij art. 1 n°. 10 der wet van 31 December 1850 (*Staatsblad* n°. 114), is bepaald, dat aan de schatkist bij de wet zou worden toegewezen de som, welke over het jaar 1851 beschikbaar zoude blijven als het batig slot van de ontvangsten en uitgaven der volkplantingen en bezittingen van het Rijk in andere werelddeelen, wanneer het juiste bedrag daarvan zou kunnen worden bepaald,

Zoo is het, dat Wij, den Raad van State gehoord en met gemeen overleg der Staten-Generaal, hebben goedgevonden en verstaan, gelijk Wij goedvinden en verstaan bij deze:

Eenig artikel.

Het, na aftrek der som van f 3,179,447.48, waarover bij de wet van den 1sten Mei 1854 (*Staatsblad* n°. 76) is beschikt, overschietende gedeelte van het batig slot van de rekening der koloniale remises over het jaar 1851, ten bedrage van *vier millioen zeven honderd duizend gulden* (f 4,700,000), wordt toegevoegd aan de middelen en inkomsten over het dienstjaar 1851.

Lasten en bevelen, dat deze in het *Staatsblad* zal worden geplaatst en dat alle ministeriele departementen, autoriteiten, collegien en ambtenaren, wien zulks aangaat, aan de naauwkeurige uitvoering de hand zullen houden.

Gegeven op het Loo, den 24sten Junij 1854.

WILLEM.

De Minister van Kolonien,
CH. F. PAHUD.

Uitgegeven den *eersten* Julij 1854.

De Directeur van het Kabinet des Konings,
DE KOCK.

Bij besluit van den 30sten Junij l.l., n°. 39, heeft Z. M. goedgevonden te benoemen tot burgemeester der gemeente Chaam, *L. A. de Roy*.

Bij besluit van dezelfde dagteekening, n°. 40, heeft Z. M. goedgevonden de benoeming van *J. Terwindt* Az., burgemeester der gemeente Pannerden tot secretaris dier gemeente met Zijne goedkeuring te bekrachtigen.

Bij Zijner Majesteits besluit van den 15den Junij 1854, n°. 67, is ingetrokken de benoeming van den heer *M de Bortles*, als Nederlandsch consul te Valparaiso, hebbende hij zijn verlangen te kennen gegeven om van de aanvaarding dier betrekking verschoond te worden.

Bij hetzelfde Koninklijke besluit is thans tot consul aldaar benoemd de heer *E. Boonen*.

Bij Zijner Majesteits besluit van den 28sten Junij 1854, n°. 55, is de luitenant-ter-zee der 2de klasse *G. J. de Joncheere*, op zijn daartoe gedaan verzoek, met den laatsten dier maand eervol uit 's Rijks zeedienst ontslagen.

Zijne Majesteit heeft bij besluit van den 26sten Junij 1854, n°. 41, goedgevonden, den kapitein *F. W. van Heemskerck*, van het 6de regement infanterie, ingevolge zijne aanvrage, en krachtens art. 42 § 1 lit. *b*, der wet van 28 Augustus 1851 (*Staatsblad* n°. 128) op pensioen te stellen, en het bedrag daarvan ingevolge artt. 14 lit. *b* en 19 der wet van 28 Augustus 1851 (*Staatsblad* n°. 129) te bepalen op duizend vijftig gulden (f 1050).

Zijne Majesteit heeft bij besluit van den 26sten Junij 1854, n°. 42, goedgevonden te benoemen:

bij het 2de regement infanterie, tot 1sten luitenant, den 2den luitenant *J. van der Ree*, van het algemeen depôt van discipline;

bij het 3de regement infanterie, tot kapitein van de 3de klasse, den 1sten luitenant *F. H. van Deventer*, van het corps.

Bij Koninklijk besluit van den 25sten Junij 1854, n°. 61, is op het daartoe door hem gedaan verzoek, aan den kapitein der infanterie van het Indisch leger, *W. A. van Rees*, thans met verlof hier te lande, verleend een eervol ontslag uit Zr. Ms. militaire dienst, onder toekenning van pensioen.

MINISTERIE VAN BINNENLANDSCHE ZAKEN.

RIJKSTELEGRAAF.

De kosten van verzending der berigten van het kantoor te *'s Hertogenbosch* langs de regtstreeksche verbindingslijn naar Belgie, over Belgie naar Frankrijk en over Belgie en Frankrijk naar Zwitserland en Sardinie, worden berekend naar de tariven, vroeger voor het kantoor te Rotterdam vastgesteld.

De verzending naar Belgie, over Duisburg en Herbesthal, geschiedt tegen de prijzen van het kantoor te Amsterdam, voorkomende in het op den 11den Mei 1854 bekend gemaakt tarief. Voor het overbrengen der naar Frankrijk bestemde berigten langs denzelfden omweg is 1.20 gl. boven den prijs der regtstreeksche verzending te betalen.

Het overbrengen van berigten naar Duitschland, over Belgie, kost 2.40 gl. boven den prijs der verzending langs de Duitsche lijnen.

De verzending der berigten van het kantoor te *Maastricht* langs de regtstreeksche verbindingslijn naar Belgie, geschiedt tegen de in het hierbijgevoegd tarief aangegeven prijzen, met welke het vroeger bekend gemaakt tarief D wordt aangevuld. Voor het overbrengen van berigten langs de Belgische lijnen naar Frankrijk en over Belgie en Frankrijk naar Zwitserland en Sardinie gelden de tariven, vroeger voor het kantoor te Amsterdam vastgesteld.

De verzending naar Belgie, over Duisburg en Herbesthal, geschiedt tegen 1.20 gl. beneden de prijzen, onder dagteekening van den 11den Mei 1854 voor het kantoor te Rotterdam aangewezen. De kosten van verzending der naar Frankrijk bestemde berigten langs denzelfden omweg, zijn gelijk aan die, welke voor de regtstreeksche verzending zijn vastgesteld.

Het overbrengen der berigten naar Duitschland, over Belgie, kost 1.20 gl. boven den prijs der verzending langs de Duitsche lijnen.

's Gravenhage, den 4den Julij 1854.

De Minister van Binnenlandsche Zaken,
VAN REENEN.

RIJKSTELEGRAAF.

Tarief voor enkelvoudige berigten, naar Belgie te betalen aan het kantoor te Maastricht, in Nederlandsche guldens.

Van Maastricht naar

Aalst (Alost)	2.40 gl.	Kortrijk (Courtray)	3.60 gl.
Aeltre*	3.60 »	Landen	2.40 »
Antwerpen (Anvers)	2.40 »	Leuven (Louvain)	2.40 »
Ans	3.60 »	Luik (Liége)	2.40 »
Ath	3.60 »	Manage	3.60 »
Bergen (Mons)	3.60 »	Marchiennes	3.60 »
Bloemendaele	3.60 »	Mechelen (Malines)	2.40 »
Braine-le-Comte	3.60 »	Mouscron	3.60 »
Brugelette	3.60 »	Namen (Namur)	2.40 »
Brugge (Bruges)	3.60 »	Nessonvaux	3.60 »
Brussel (Bruxelles)	2.40 »	Ostende	3.60 »
Charleroi	3.60 »	Pépinster	2.40 »
Dendermonde (Termonde)	2.40 »	Quiévrain	3.60 »
Deijnze	3.60 »	Saint-Ghislain*	3.60 »
Dolhain	3.60 »	St. Truijen (Saind-Trond)	3.60 »
Doornik (Tournay)	3.60 »	Tamines	3.60 »
Gent (Gand)	2.40 »	Tienen (Tirlemont)	2.40 »
Gosselies	3.60 »	Verviers	2.40 »
Hasselt	2.40 »	Vilvorde	2.40 »
Herbesthal	2.40 »	Waremme	3.60 »
Jurbise	3.60 »		

MINISTERIE VAN FINANTIEN.

De Minister van Finantien brengt ter algemeene kennis, naar aanleiding van Art. 7 der Wet van den 26sten April 1852 (*Staatsblad* n°. 90), dat bij voortduring, overeenkomstig de op den 1sten April dezes jaars gedane aankondiging, de navolgende kapitalen aanwezig zijn tot verzekering van de verzilvering van het in omloop zijnde bedrag van f 10,000,000 (*) in Muntbiljetten, te weten:

Inschrijvingen op het Grootboek van Nationale Schuld.

1°. Op het 3 percents Grootboek, een kapitaal groot f 1,010,300, naar den koers aangewezen bij Art. 5 der Wet, van 60 ten honderd, uitmakende eene waarde van	f 606,180
2°. Op het $2^1/_2$ percents Grootboek, een kapitaal groot f 14,402,000, naar den koers aangewezen bij Art. 5 der Wet, van 50 ten honderd, uitmakende eene waarde van	7,201,000
en 3°. Onder bewaring der Nederlandsche Bank, aan Schatkistbiljetten, daargesteld volgens de Wet van den 28sten Junij 1851 (*Staatsblad* n°. 63) een kapitaal van	2,193,000
	f 10,000,180

's Gravenhage, den 29sten Junij 1854.

De Minister voornoemd,
VROLIK.

(*) Bij de vorige plaatsingen stond abusivelijk f 19,000,000.

BUITENLANDSCHE BERIGTEN.

TURKIJE.

Volgens een telegraphisch berigt uit Weenen van gisteren, is de generaal von Hess, die tot opperbevelhebber der langs de Turksche grenzen vereenigde Oostenrijksche troepen benoemd is, van Weenen naar Semlin, de Oostenrijksche grensvesting nabij Belgrado, vertrokken. Tevens waren verscheiden hoofdofficieren van het Oostenrijksche leger naar Varna gezonden om aldaar met de opperbevelhebbers van het Turksche leger en der Westersche hulptroepen in overleg te treden omtrent de te nemen militaire maatregelen.

In den officielen Franschen *Moniteur* van gisteren is het volgende medegedeeld:

» Uit Widdin wordt onder dagteekening van den 28sten Junij geschreven, dat de Russen den 26sten het beleg van Silistria opgeheven, en zich met al hunne krijgsmagt en artillerie naar den linker oever van den Donau begeven hadden.

» Eene telegraphische depêche uit Hermannstadt van den 30sten Junij meldt dat de Russische troepen, die Silistria hadden belegerd, den aftogt van daar voortzetteden en met versnelde marschen naar Ploschesti (in Groot-Wallachye) trokken, alwaar een legerkamp van zeer aanmerkelijke grootte zou gevormd worden.

» Volgens een berigt uit Bucharest van den 29sten Junij, was de regter oever van den Donau geheel door de Russische troepen ontruimd, met uitzondering der vestingen Matschin, Isactscha en Tultscha, alle aan den Beneden-Donau in de Dobrudscha gelegen.

» Het Oostenrijksche gouvernement heeft besloten zijne troepen in Wallachye te doen binnenrukken zonder langer te wachten op het antwoord van het Russische kabinet op de aanmaning tot verwijdering der Russische troepen van het Turksche grondgebied.

» Wederom is van Weenen een Oostenrijksch hoofdofficier naar Varna en Schumla gezonden, om aan de opperbevelhebbers der Turksche, Fransche en Engelsche troepen brieven van de vertegenwoordigers der Porte en der beide Westersche mogendheden over te brengen betrekkelijk de aanstaande bewegingen der tegen Rusland vereenigde legers."

— Volgens een particulier berigt uit Weenen van den 30sten dezer, werd aldaar verzekerd dat dien dag een Oostenrijksch corps van Semlin naar Orsowa, het uiterste punt van het Oostenrijksch gebied nabij de grenzen van Klein-Wallachye, vertrekken zou, en dat het den 3den Julij van Orsowa met stoombooten naar de Turksche vesting Giurgewo zou worden overgebragt.

— Aan de *Kölnische Zeitung* is van den Beneden-Donau onder dagteekening van den 26sten Junij het volgende geschreven: » De terugtogt der Russen naar Moldavie heeft naar alle regelen der kunst plaats; men overijlt zich niet, hoe ijverig men ook arbeidt aan het wegvoeren der ontzettend groote hoeveelheid oorlogsmaterieel, met wier aanvoering in Wallachye men een jaar lang bezig geweest is. In het noorden zal Ploschesti, in het zuiden Budeschti zoolang bezet gehouden worden tot dat de aftogt tot achter de rivier de Sereth, die ongeveer door het midden van Moldavie stroomt, geheel zal uitgevoerd zijn, waartoe men nog minstens twee weken tijds zal noodig hebben.

» De vereeniging van eene sterke legermagt in Moldavie gaat voort.

» Het schijnt dat de nieuwe operatielijn van Omer-Pacha tegen de Dobrudscha gerigt zijn zal."

DUITSCHLAND.

De Londensche *Morning Chronicle* berigt dat den 1sten dezer te Berlijn een antwoord van het Russische gouvernement ontvangen is op Oostenrijks aanmaning tot ontruiming der Donau-vorstendommen; het zou een weigerend antwoord zijn, besluitende met de verklaring dat Rusland zich tot het uiterste verdedigen wilde.

Daarentegen is aan de *Kölnische Zeitung* uit Berlijn onder dagteekening van den 2den dezer geschreven, dat het antwoord nog niet ontvangen was, maar waarschijnlijk in het midden dezer week zou aankomen, terwijl ook nog niets uitgelekt was waaruit met eenige de minste zekerheid kon worden opgemaakt, in welken zin Rusland zou antwoorden.

— Volgens een Münchener dagblad van half-officieel gezag, hebben de acht Bondsstaten, die op de conferentie te Bamberg vertegenwoordigd waren, op het antwoord van Pruissen en Oostenrijk [zie de *Staats-courant* van den 4 dezer] in onderling overleg een weder-antwoord gegeven van zoodanigen aard, dat de voorlegging van het Oostenrijksch-Pruissische alliantieverdrag aan de Bondsvergadering en de toetreding des Bonds tot hetzelve eerlang verwacht mogen worden.

ENGELAND.

In de jongste zitting van het Britsche Lagerhuis is door lord John Russell eene som van 263,000 L. st. aangevraagd om gedurende het loopende dienstjaar tot bevordering van het volksonderwijs in Engeland en Schotland te worden aangewend, met eene som van 80,000 L. st. die van de vroeger voor dat doel bewilligde fondsen overgebleven was. Lord John Russell, die thans als voorzitter van den kabinetsraad ambtshalve bijzonder geroepen is tot behartiging van al hetgeen de volksopvoeding betreft, zeide daarbij hoofdzakelijk het volgende: Er is, geloof ik, geen land alwaar het volksonderwijs zoo snel vooruitgegaan is als bij ons in de laatste jaren. In 1818 ging een zeventiende, en in 1851, volgens de uitkomsten der algemeene volkstelling, een achtste gedeelte van de gansche bevolking ter school. Doch wat wij zelve van onderscheiden oorden weten en zien, leidt ons tot een veel minder gunstig oordeel dan de statistieke opgaven. In Londen, in de groote steden, en ook in plattelands-gemeenten vindt men een zeer groot aantal kinderen die in het geheel geen onderwijs ontvangen, en een groot aantal volwassenen die zich naauwlijks de eenvoudigste beginselen van beschaving eigen gemaakt hebben. Er is hier te lande veel onwetendheid; eene oneindig groote massa van de bevolking is buiten het bereik van al de pogingen die tot nog toe door de voorstanders der volksbeschaving te werk gesteld zijn. Deze staat van zaken vereischt verbetering; veel, zeer veel wordt daartoe door de vrijwillige bemoeijingen van particulieren en kerkgenootschappen gedaan; maar deze alleen zijn, vrees ik, niet in staat om het doel geheel te bereiken; en geen werk zou het Parlement meer waardig zijn dan het tot stand brengen van een nationaal schoolwezen, dan de uitbreiding van het onderwijs tot elk arm kind in het gansche land. Doch zoolang er geen vooruitzigt is op meer eenstemmigheid dan thans hier te lande bestaat, omtrent de onderscheidene en inzonderheid de godsdienstige vraagpunten rakende het onderwijs, zou het nutteloos zijn in deze vergadering eenig algemeen stelsel van volksopvoeding voor te dragen. Sedert vele jaren zijn daartoe gedurig nieuwe plannen voorgesteld en telkens afgewezen; en het is met deze plannen als met de wrakken op den Donau, die de vaart al moeijelijker en moeijelijker maken en het vaarwater meer en meer vernaauwen.

» Intusschen en in afwachting van den tijd waarop wij het denkbeeld van een nationaal schoolwezen geheel zullen kunnen verwezenlijken, zijn wij met zeer aanmerkelijk nut voor de volksopvoeding werkzaam. Onze werkzaamheid bestaat hierin: wanneer belanghebbende of belangstellende personen zich uit eigen beweging vereenigen om onderwijs te doen geven, ondersteunen wij hunne pogingen door eene geldelijke bijdrage, geëvenredigd aan hetgeen zij zelve bijdragen, terwijl wij door eene regelmatige inspectie en door stelselmatige aankweeking van hulponderwijzers in die scholen de hoedanigheid van het onderwijs helpen verbeteren. Dit stelsel is sedert verscheiden jaren met goedkeuring van het Huis en met vrucht gevolgd; het gouvernement houdt zich daaraan, en vraagt alzoo thans weder de daarvoor noodige gelden.

» Van de aangevraagde som moet niet minder dan 130,000 L. st. dienen om veelbelovende jongelieden op goede scholen als hulp-onderwijzers te plaatsen en alzoo door eene practische opleiding voor den onderwijzersstand op te leiden.

» Overigens moet de aangevraagde som vooral dienen om subsidien voor het bouwen van scholen te geven, om goedkoope schoolboeken en kaarten te leveren, en eindelijk tot ondersteuning van onderwijzers-kweekscholen. Weinige jaren geleden was er slechts ééne zoodanige kweekschool in Engeland; sedert zijn er vele door de staatskerk en andere kerkgenootschappen tot stand gebragt; thans zijn er niet minder dan negen en twintig; deze kosten jaarlijks nagenoeg 60,000 L. st., van welke som omstreeks een derde uit de schatkist wordt verstrekt.

» Mogt de gelegenheid zich in het vervolg van tijd voordoen om met vooruitzigt op goed gevolg een plan van een nationaal schoolwezen voor te stellen, dan behoort men nimmer uit het oog te verliezen hoe oneindig veel goeds thans de bemoeijingen van particulieren en van de kerkgenootschappen voor het onderwijs doen. Wij zouden aan de bestaande scholen der onderscheiden kerkgenootschappen zooveel mogelijk de opvoeding moeten overlaten van degenen, voor wier onderrigt thans in die scholen reeds goed gezorgd wordt, en wij zouden de nieuwe van staatswege te nemen maatregelen dienen te beperken tot die groote massa onzer bevolking welke thans geen onderwijs ontvangt. Dit is mijns inziens de eenige grondslag waarop nog een nationaal schoolwezen zou kunnen worden gevestigd. In allen gevalle geloof ik niet dat eenig plan, hetwelk het godsdienstonderrigt niet in het volksonderwijs opnam, hier te lande zou kunnen tot stand komen."

— Na eene vrij langdurige discussie, waarin voor en tegen staatsonderwijs, scheiding tusschen godsdienst-onderrigt en onderwijs in wereldlijke kundigheden, plaatselijke schoolbelastingen enz. gesproken werd, is de verlangde som zonder hoofdelijke stemming bewilligd; zoo ook eene som van 193,040 L. st. voor het openbaar onderwijs in Ierland. Hierbij werd door een der bewindslieden gezegd dat in Ierland op de gemengde volksscholen ook veel werk gemaakt werd van het industrieel onderrigt en inzonderheid van het onderrigt in het landbedrijf, alhoewel het zeer twijfelachtig was of de poging om het industrieel onderrigt in den regel met het schoolonderwijs te verbinden, goede uitkomsten zoude opleveren.

— Het Hoogerhuis heeft definitief zijne goedkeuring gehecht aan de van regeringswege voorgedragen bill, waarbij aan het parlement van Canada bevoegdheid gegeven wordt om de eerste kamer der wetgevende magt, wier leden thans door den vertegenwoordiger der Britsche kroon benoemd worden, door volkskeuze te doen zamenstellen. De bill is met 63 tegen 39 stemmen aangenomen, als eene heilzame toepassing van het beginsel van zelfbestier der kolonien, in weerwil van den tegenstand van lord Derby, die nadrukkelijk betoogde dat zij het monarchale element vernietigde en strekte om Canada tot eene demokratische republiek te maken.

In het Lagerhuis is door den kanselier der schatkist eene bill ingediend tot geheele afschaffing der grootendeels reeds vervallen wetsbepalingen tegen woeker. Ook de grondeigenaar en de bezitter van spoorwegaandeelen, de eenige voor wie nog een maximum van rente voorgeschreven is, moesten vrijheid hebben, zeide de heer Gladstone, om zooveel interest te betalen als hem dienstig scheen; dan zou het beginsel van handelsvrijheid ook op de geldmarkt in Engeland volledig verwezenlijkt zijn, terwijl het weinige hetgeen van de oude wetsbepalingen tegen woeker thans nog overig was, alleen strekte om de belanghebbenden tot kunstgrepen en ontduiking te verleiden. Hij herinnerde hierbij dat de wettelijke rentevoet sedert de regering van Koningin Elisabeth van tien per cent allengs tot vijf gedaald was, maar dat de Staat zelf steeds de grootste overtreder der wet op dit stuk was geweest.

— De Londensche effectenbeurs was gisteren (Maandag) in eene minder willige stemming, hoewel aan de graanmarkt eenige prijsverlaging plaats had.

ITALIE.

Het Napelsche gouvernement heeft onlangs, gelijk men weet, den uitvoer van zwavel, als een artikel van oorlogscontrabande, verboden, tenzij hij onder onzijdige vlag naar onzijdige havens plaats had. Het achtte dit verbod in overeenstemming met zijn verklaard besluit om in den oorlog tusschen Rusland en de Westersche mogendheden onzijdig te blijven; doch het ontving daarover klagten van Frankrijks zijde, hetwelk, even als Engeland, veel zwavel uit Sicilie pleegt te ontvangen. Thans meldt de Fransche *Moniteur* dat de uitvoer van zwavel uit het koningrijk der beide Sicilien weder geheel vrijgesteld is.

Verder behelst het officiele Fransche blad het volgende artikel: » Russische dagbladen, zekerlijk wenschende aan hun land het oordeel van Europa over de staatkunde van hun gouvernement te ontveinzen, hebben gemeld dat Paus Pius IX openlijk voorspoed voor de wapenen van Keizer Nikolaas wenschte. Wij zullen alleen herinneren dat de Heilige Vader naauwlijks twee maanden geleden, door de aangelegenheid der Roomsch-katholijke Armeniers van Konstantinopel genoopt zijnde om zich openlijk over het Turksche gouvernement uit te laten, van den Sultan in zeer vereerende bewoordingen gesproken heeft.

» Bij eene latere gelegenheid, namelijk de verjaring zijner verheffing tot den pauselijken troon, heeft de Heilige Vader, toen hij de hulde van den gezant van den Keizer der Franschen ontving, hem de betuiging herhaald van de belangstelling waarmede hij alle stappen der Fransche staatkunde gadeslaat, en van zijne hoop op een gelukkigen uitslag van den oorlog in het Oosten.

» De denkwijze van het Romeinsche hof kon niet onzeker zijn op een punt waar de zedelijke en de politieke belangen onderling zoo geheel overeenstemmen."

SPANJE.

De berigten uit Madrid van den 30sten Junij behelzen nadere bijzonderheden omtrent de oproerige beweging die onder het garnizoen van Madrid uitgebroken is. Daaruit blijkt dat een vrij aanzienlijk gedeelte van dat garnizoen, bestaande uit cavalerie, den 27sten Junij, met den generaal O'Donnell aan het hoofd, de hoofdstad eigendunkelijk verlaten heeft, onder het geroep van *leve de Koningin! weg met de ministers!* en dat het op weg naar Sarragossa te Alcala post had gevat.

Eergisteren liep te Parijs het gerucht dat het garnizoen van Sarragossa insgelijks tegen het gouvernement in opstand gekomen was.

Gisteren is door den officielen Franschen *Moniteur* een telegraphisch berigt uit Madrid van den 1sten Julij medegedeeld, hetwelk inhoudt dat de troepen der Koningin met de opstandelingen slaags geraakt zijnde, hun aanmerkelijke verliezen toegebragt hebben, en dat te Madrid rust en een goede geest onder de troepen heerschten.

Een ander telegraphisch berigt, den 2den dezer uit Bayonne aan het Fransche gouvernement afgezonden, meldt dat het Spaansche gouvernement het gansche land in staat van beleg heeft gesteld, en verzekert dat de in opstand gekomen troepen reeds begonnen te verloopen.

— Het besluit der Koningin van Spanje, waarbij alle straf kwijtgescholden is aan degenen die veroordeeld of voortvlugtig waren wegens deelneming aan de onderneming van Lopez en zijne vrijbuiters tegen Cuba, is den 6den Mei op Cuba afgekondigd. Sedert is door den kapitein-generaal dier kolonie aan allen welke deze amnestie betreft, zonder uitzondering, vrijheid gegeven om weder op Cuba verblijf te houden.

CHINA.

De Fransche *Moniteur* deelt berigten mede uit China, die door de jongste Indische landpost zijn aangebragt. Deze berigten luiden gunstiger voor de zaak van het Chinesche gouvernement, dan andere die, met dezelfde gelegenheid ontvangen zijn. Zij verzekeren dat de opstandelingen in den laatsten tijd belangrijke nederlagen ondergaan en een voorstel gedaan hadden om in onderhandeling te treden tot het treffen eener schikking.

BINNENLANDSCHE BERIGTEN.

'S GRAVENHAGE, *den 4den Julij* 1854.

Bij de verkiezing van een lid van de Tweede Kamer der Staten-Generaal, die in het hoofdkiesdistrict Sneek den 30sten Junij jl. heeft plaats gehad, ten gevolge der benoeming van den heer Sleeswijk Vening tot raadsheer in het provinciaal geregtshof van Friesland, is de heer mr. *H. U. Huguenin* verkozen met 497 van de 684 geldig uitgebragte stemmen.

Wij zijn door het Departement van Finantien in staat gesteld tot de mededeeling van de volgende

VERGELIJKENDE OPGAVE DER SCHEPEN, *waarvoor gedurende de eerste zes maanden van 1853 en 1854, voor de eerste maal Nederlandsche zeebrieven zijn uitgereikt.*

SOORT DER SCHEPEN.	EERSTE HALFJAAR 1854. Binnen 's lands gebouwd. Schepen.	Lasten.	Buiten 's lands gebouwd. Schepen.	Lasten.	TOTAAL. EERSTE HALFJAAR 1854. Schepen.	Lasten.	EERSTE HALFJAAR 1853. Schepen.	Lasten.
Fregatten	3	676	»	»	3	676	2	776
Barken	13	3821	2	386	15	4207	16	4492
Brikken	10	1247	2	154	12	1401	5	644
Schoeners	27	2037	4	247	31	2284	20	1671
Koffen	9	362	3	187	12	549	15	747
Galjooten	22	1172	1	118	23	1290	22	1296
Tjalken	20	649	»	»	20	649	9	314
Sloepen	»	»	1	27	1	27	»	»
Hoekers	7	322	»	»	7	322	»	»
Bomschuiten	3	47	»	»	3	47	»	»
Visschuiten	1	10	»	»	1	10	»	»
Everschepen	1	14	»	»	1	14	»	»
Stoombooten	»	»	1	141	1	141	2	329
Totalen	116	10357	14	1260	130	11617	91	10269

PROGRAMMA *der jaarlijksche Algemeene Vergadering van de Maatschappij der Nederlandsche Letterkunde te Leyden.*

Den 16den Junij 1854 werd de 88ste jaarlijksche Algemeene Vergadering van de Maatschappij der Nederlandsche Letterkunde te Leyden, in het gebouw van de Maatschappij: tot Nut van 't Algemeen, op de Ruine, gehouden.

De voorzitter, de hoogleeraar mr. J. de Wal, opende de vergadering met eene sierlijke rede, in welke de spreker den toestand en de lotgevallen van de Maatschappij in het afgeloopen jaar schetste en kortelijk de dertien in dat tijdsverloop afgestorvene leden vermeldde.

Vervolgens werden verkozen: tot binnenlandsche leden: jhr. mr. H. Baerdt van Sminia, burgemeester te Bergum; B. van Berkum, hervormd predikant, te Stiens; dr. D. Burger, conrector van het gymnasium, te Doesburg; jhr. mr. J. de Witte van Citters, te 's Gravenhage; G. D. Franquinet, te Maastricht; P. J. Harrebomée, onderwijzer te Gorkum, A. A. van Heusden, eerste lector in taal- en letterkunde aan de Koninklijke Militaire Academie, te Breda; H. G. Jansen, ingenieur, adviseur van den scheepsbouw bij het Ministerie van Marine, te 's Gravenhage; B. P. de Kanter, beambte aan het Ministerie van Finantien, te 's Gravenhage; B. Klinkert te Amsterdam; mr. A. Modderman, lid der Provinciale Staten te Groningen; P. M. Netscher, luitenant der grenadiers, te 's Gravenhage, dr. M. J. Noordewier, rector des gymnasiums te Assen; mr. O. van Rees, advocaat te Utrecht; mr. H. J. Swaving, kantonregter te Groenlo.

In de kolonien zijn tot leden benoemd: dr. A. L. Gastmann, te Herwijnen op Java; mr. L. J. A. Tollens, te Batavia.

Tot buitenlandsche leden: Ch. T. Beke, phil. dr. te Londen; J. M. Dautzenberg, te Brussel; dr. Karl Gödeke, te Hannover; E. von Groote, te Keulen, dr. C. G. Homeijer, hoogleeraar der regten, te Berlijn; B Thorpe, te Londen; dr. Fr. L. K. Weigand, ausserord. prof. te Giessen; W. L. Welter, pred. bij de Nederduitsche Hervormde gemeente te St. Petersburg; dr. K. F. Wurm, te Hamburg.

Als prijsvragen zijn uitgeschreven, om beantwoord te worden vóór of op den laatsten December 1855:

Uit de vakken van geschied- en oudheidkunde:

I. » Geschiedenis van het Veemgerigt en van het latere Duitsche Rijkskamergerigt, in hunne betrekking tot Nederland."

II. » Levensbeschrijving van Diederik Sonoy."

Men verlangt hoofdzakelijk eene getrouwe opgave van hetgeen door hem als des Prinsen luitenant en gouverneur in 't Noorderkwartier (West-Friesland en Waterland) verrigt is.

Ook wordt bij deze herinnerd, dat voor of op den laatsten December 1854 antwoorden worden ingewacht op de ten jare 1853 uitgeschrevene prijsvragen:

Uit de vakken van taal- en letterkunde:

» Eene naauwkeurige en in alphabetische orde gerangschikte opgave en taalkundige beoordeeling van woorden en spreekwijzen, die sedert de tweede helft der XVIIIde eeuw in onze taal te regt of te onregt ingang hebben verkregen."

(Men vergelijke de lijst van woorden, van wege de maatschappij uitgegeven door prof. Siegenbeek, in 1847.)

Uit de vakken van geschied- en oudheidkunde:

I. » Een handboek van de diplomatiek (charter- en handschriftkunde) voor Nederland ingerigt."

II. » Eene geschiedenis van den kerkbouw in ons Vaderland tot op het zoogenaamde Gothische tijdperk."

(Doch, ter gemoetkoming aan de voor de beantwoording dezer laatste vraag vereischt wordende onderzoekingen, wordt, boven het gewone eeremetaal, nog de som van één honderd en vijftig gulden uitgeloofd, en de tijd tot inzending verlengd tot op den 31sten December 1855.)

De prijs door de maatschappij voor de bekroonde verhandelingen uitgeloofd, bestaat in een gouden penning, ter waarde van één honderd en vijftig gulden of wel de waarde van dien. De in te zenden stukken moeten met eene andere hand dan die des auteurs geschreven en met eene zinspreuk geteekend zijn. In een verzegeld omslag, dezelfde spreuk ten opschrift hebbende, vermeldt de steller zijnen naam en zijne woonplaats. Een en ander moet, vrachtvrij, voor of op den bepaalden dag, bezorgd worden ten huize van den penningmeester mr. J. G. la Lau of aan den ondergeteekende, secretaris der maatschappij. In plaats van den aftredenden bestuurder van Assen is gekozen de heer M. de Vries.

Leyden, 17 Junij 1854.

De Secretaris van de Maatschappij der Nederlandsche Letterkunde,

J. T. BODEL NYENHUIS.

ADVERTENTIEN.

MINISTERIE VAN BINNENLANDSCHE ZAKEN.

Provincie *Zuidholland.*

AANBESTEDING.

Op Maandag, den 10den Julij 1854, des voormiddags ten 11½ ure, zal, onder nadere goedkeuring, door den Staatsraad, Commissaris des Konings in de provincie Zuidholland, of, bij zijne afwezendheid, door een der leden van de Gedeputeerde Staten, en in bijzijn van den Hoofdingenieur van den Waterstaat in het tiende district, aan het locaal van het Provinciaal Bestuur, te 's Gravenhage, worden aanbesteed:

het opruimen van alle Struiken en Houtgewassen op den Hennip in de Westkil, gelegen ten oosten van Kraaijennest, het Bezoden van de Kruin van den Dam in de Sneepkil op de volle lengte en breedte; het Afheingen van dien Dam aan de beide einden; en het Afheinen aan eene zijde van den Dam tusschen den gemelden Hennip en de Kraaijennest.

Deze aanbesteding zal geschieden bij inschrijving volgens artikel 9 van het bestek.

Het bestek zal ter lezing liggen aan het locaal van het Ministerie van Binnenlandsche Zaken, aan dat van het Provinciaal Bestuur van Zuidholland te 's Gravenhage, en op alle zoodanige plaatsen, alwaar gewoonlijk de bestekken van Waterstaatswerken in deze provincie ter lezing gelegd worden.

Zullende Dingsdags des morgens ten 10 ure, vóór den dag der besteding de noodige Aanwijzing in loco worden gedaan, en voorts nadere informatien te bekomen zijn bij den Hoofdingenieur van den Waterstaat A. Greve, te 's Gravenhage, en den Hoofdingenieur-titulair Docters van Leeuwen, te Gorinchem.

De Minister van Binnenlandsche Zaken,
VAN REENEN.

Provincie *Utrecht.*

AANBESTEDING.

Op Maandag den 17den Julij 1854, des middags ten 12 ure, zal, onder nadere goedkeuring, door den Commissaris des Konings in de provincie Utrecht, of, bij diens afwezendheid, door een der leden van de Gedeputeerde Staten, en in bijzijn van den waarnemenden Hoofdingenieur van den Waterstaat in het achtste district, aan het locaal van het Provinciaal Bestuur te Utrecht, worden aanbesteed:

het onderhouden tot 30 September 1855 van den Vaartschen Rhijn tusschen Vreeswijk en Utrecht.

Het op de diepte brengen en houden, benevens het schoonmaken en snijden van den Vaartschen Rhijn van de Groote Sluis te Vreeswijk tot den Stadssingel bij de brug buiten de Tollesteeg-barrière te Utrecht, over eene lengte van ongeveer 9000 strekkende el, voor het tijdvak ingaande met den dag der goedkeuring van de besteding, en eindigende den 30sten September 1855.

Deze aanbesteding zal geschieden bij inschrijving en opbod.

Het bestek dezer aanbesteding zal ter lezing liggen aan het locaal van het Ministerie van Binnenlandsche Zaken, aan dat van het Provinciaal Bestuur van Utrecht, en op alle zoodanige plaatsen, alwaar gewoonlijk de bestekken van waterstaatswerken in deze provincie ter lezing gelegd worden.

Drie dagen voor de besteding zal de noodige aanwijzing in loco worden gedaan, en voorts zullen nadere informatien te bekomen zijn bij den Adspirant-ingenieur van den Waterstaat L. J. du Celliée Muller, en bij den waarnemenden Hoofdingenieur in het achtste district te Utrecht.

De Minister van Binnenlandsche Zaken,
VAN REENEN.

Provincie *Utrecht.*

AANBESTEDING.

Op Maandag, den 10den Julij 1854, des middags ten 12 ure, zal, onder nadere goedkeurig, door den Commissaris des Konings in de provincie Utrecht, of, bij zijne afwezendheid, door een der leden van de Gedeputeerde Staten, en in bijzijn van den waarnemenden Hoofdingenieur van den Waterstaat in het achtste district, aan het locaal van het Provinciaal Bestuur, te Utrecht, worden Aanbesteed:

het maken van Rijswerken, met de Leverantie van al de daartoe benoodigde Materialen, langs den regter oever van de rivier de Lek in de provincie Utrecht, benevens het onderhouden dier Werken tot den 31sten December 1856.

De Aanbesteding van dit werk zal geschieden bij inschrijving en opbod.

Het Bestek dezer Aanbesteding zal ter lezing liggen aan het locaal van het Ministerie van Binnenlandsche Zaken, aan dat van het Provinciaal Bestuur van Utrecht te Utrecht, en op alle zoodanige plaatsen, alwaar gewoonlijk de bestekken van Waterstaatswerken in die provincie ter lezing gelegd worden.

Drie dagen vóór de besteding zal de noodige aanwijzing in loco worden gedaan, en voorts zullen nadere informatien te bekomen zijn bij den waarnemenden Hoofdingenieur in het 8ste district en bij den Adspirant-ingenieur L. J. du Celliée Muller, te Utrecht.

De Minister van Binnenlandsche Zaken,
VAN REENEN.

MINISTERIE VAN MARINE.

*** De Minister van Marine

Brengt bij deze ter kennis van de belanghebbenden, dat, gedurende de maanden *Julij, Augustus* en *September* dezes jaars en niet langer, ten kantore van de Betaalmeesters in de Arrondissementen, de voldoening zal geschieden der gagementen ten laste van den Staat, over het tweede quartaal dezes jaars; met dien verstande dat hier alleen bedoeld worden de tijdelijke pensioenen, die door de zorg van het Departement van Marine worden voldaan.

Zullende gezegde betaling aanvang nemen met den 6den dezer en voorts over gemeld tijdvak, dagelijks, Zon- en Feestdagen uitgezonderd.

's Gravenhage, den 3den Julij 1854.

De Minister voornoemd,
J. ENSLIE.

REGISTRATIE EN LOTERIJEN.

Bij de *Veertiende* trekking der *Vijfde* Klasse van de 223ste *Staats-Loterij*, op Dingsdag den 4den Julij 1854, zijn prijzen van duizend gulden of daarboven te beurt gevallen aan de navolgende nommers:

Nº. 12325 een prijs van 25,000 gulden.
» 273 » » » 2500 »
» 3140 » » » 1000 »

De Directeur der Staats-Loterij,
J. H. FRIESWIJK.

*** De Majoor Garnizoens-Kommandant, belast met het toezigt over de Garnizoens-bakkerij te Gorinchem, zal onder nadere goedkeuring van het Ministerie van Oorlog, op den 20sten Julij 1854, des middags om 12 ure, ten zijnen Bureele Aanbesteden de leverantie van:

2 Lasten — mudden Kubanka-tarwe wegende minst. 77 pond netto p. m.
2 » 12 » Zeeuwsche » » 74 » » »
1 » 6 » Pruissische Rogge » » 72 » » »

De Voorwaarden dier Aanbesteding zullen van af den 5den tot en met den 19den Julij 1854, ter lezing liggen op het plaatselijk Bureau van 's morgens 10 tot 1 ure; het Merk op de inschrijvings-biljetten voorkomende, moet ook op Monsters der Granen zijn gesteld.

NEDERLANDSCHE HANDEL-MAATSCHAPPIJ.

*** De Directie maakt bekend dat door haar zullen geveild worden te *Rotterdam*, op *Woensdag den negenden Augustus* 1854, de navolgende hoeveelheden *Banca-tin*, als:

48064 blokken, liggende te Rotterdam;
56051 » » » Amsterdam;
4593 » » » Dordrecht;
[illegible]22 » » » Schiedam;
5875 » » » Middelburg;

met voorbehoud deze hoeveelheden, bij tijdigen aanvoer, te vermeerderen met p. m. 15000 blokken.

De verkoop zal geschieden bij kavelingen van ongeveer 1000 blokken.

De Directie geeft voorts de verzekering, dat zij vóór medio Julij 1855 geen ander Tin zal aan de markt brengen; — dat tot op genoemd tijdstip geene gouvernements-veilingen van Tin in Nederlandsch Indië zullen gehouden worden en dat, almede tot voormeld tijdstip, geene verzendingen van dat Metaal van Indie naar China voor gouvernements-rekening zullen plaats hebben, de hoeveelheid van 10000 pikol te boven gaande.

De Notitien met de Veilconditien zullen in tijds worden uitgegeven.

Amsterdam, 12 Junij 1854.

DE MONCHY, *President.*
DE CLERCQ, *Secretaris.*

GEREGTELIJKE AANKONDIGINGEN.

*** Bij Notariele Acte in dato den 29sten Junij 1854, is tusschen de Ondergeteekenden *Fredrik Leonard der Kinderen* en mr. *Joan Marinus Piepers*, beiden wonende te 's Gravenhage, aangegaan eene Vennootschap tot voortzetting voor gezamenlijke rekening van den door Eerstondergeteekende tot dusverre gedreven Commissie-handel in Effecten en Wissels, Sollicitatie-, Administratie- en Commissie-zaken en tot de uitvoering van alle dusdanige zaken, welke de Vennooten vermeenen zullen met gemeen overleg voor gezamenlijke rekening te kunnen drijven, onder de Firma van *F. L. der Kinderen*, van welke Firma de beide Vennooten de teekening hebben.

De Vennootschap is aangegaan voor den tijd van vijf en een half jaar, aanvangende den 1sten Julij 1854, en eindigende den 31sten December 1859, zullende vervolgens gerekend worden telkens voor een jaar te zijn gecontinueerd, zonder schriftelijke opzegging zes maanden tevoren.

F. L. DER KINDEREN.
J. M. PIEPERS.

*** De Schuldeischers zoo Bekende als Onbekende van wijlen *Johannes Stiefelhagen*, Koffijhuishouder te 's Gravenhage, worden opgeroepen om op Dingsdag den 11den Julij, ten één ure, in het Venduhuis van Notarissen te 's Gravenhage, Rekening en Verantwoording te hooren afleggen zijner onder het voorregt van Boedelbeschrijving aanvaarde Nalatenschap, en tevens, indien er geen verzet plaats heeft, voldoening te erlangen hunner Schuldvorderingen, voor zooverre het bedrag der Nalatenschap toereikende zal zijn. De Rekening ligt dagelijks, tot des namiddags ten 2 ure, ter inzage bij den Notaris [illegible] Leesberg, op de Prinsengracht, te 's Gravenhage.

OPROEPING VAN CREDITEUREN.

De Bekende en Onbekende Schuldeischers in de boedel, het voorregt van Boedelbeschrijving aanvaarde Nalatenschap van den heer *J. D. Nieuwenhuijsen*, gewoond hebbende en overleden te Haarlem, worden, ingevolge art. 1083 van het Burgerlijk Wetboek, mits deze Opgeroepen, om op Zaturdag den 22sten Julij eerstkomende, des voormiddags tusschen tien en half elf ure bijeen te komen, ten Kantore van den Notaris mr. *P. Mabé* Jr., in de Zijlstraat te Haarlem, ten einde de Rekening en Verantwoording, welke namens de beneficiaire Erfgenamen aan de daar aanwezige belanghebbenden zal gedaan worden, aan te hooren en goed te keuren, of, des geraden oordeelende, daartegen verzet te doen; zullende ingeval er geen verzet plaats heeft, dadelijk worden overgegaan tot het betalen der bekende preferente en concurrente Crediteuren, zooverre de baten des boedels zullen blijken toereikende te zijn.

De Rekening en Verantwoording zal van den 7den Julij eerstkomende af, tot den verschijndag toe, met de daartoe behoorende bescheiden voor belanghebbenden ter inzage gereed liggen ten Kantore van voornoemden Notaris mr. *P. Mabé* Jr., dagelijks (behalve op Zon- en Feestdagen) van des morgens tien tot 's namiddags een ure, terwijl een afschrift der Rekening mede ten gerieve en ter inzage van belanghebbenden zal worden neêrgelegd ten Kantore van den Notaris *C. H. Deuns* te Amsterdam,

Haarlem, 4 Julij 1854.

BEURSPRIJS VAN SCHULDBRIEVEN.

AMSTERDAM, Dingsdag den 4den JULIJ.

NEDERLAND.	Werk. Schuld. $2^1/_2$ pct. . .	$59^1/_8$	[illegible]	[illegible]
	Dito 3 pct.	$71^3/_{16}$	$71^3/_8$	$71^3/_{16}$
	Dito 4 pct.	$88^1/_2$	$88^7/_8$	$88^1/_2$
RUSLAND.	Bij Hope en Co. 5 pct. . .	$100^1/_4$	$101^1/_4$	$100^1/_4$
	Dito bij Stieglitz 4 pct. . .	$77^1/_2$	[illegible]	[illegible]
SPANJE.	Nieuwe 3 pct. thans 1 pct. .	[illegible]	[illegible]	$19^1/_8$
	Dito binnenlandsche 3 pct. .	[illegible]	[illegible]$/_{16}$	—
OOSTENRIJK.	Metalliek 1816—1852 5 pct.	[illegible]	$63^7/_8$	$63^7/_8$
	Dito $2^1/_2$ pct. . . .	[illegible]	$32^9/_{16}$	—
	Dito 1849 5 pct. . . .	[illegible]	$78^3/_4$	—
BELGIE.	Bij Rothschild $2^1/_2$ pct. . .	$48^3/_8$	$48^5/_8$	[illegible]
BRAZILIE.	Geldl. 1824 5 pct. . . .	$96^1/_2$	—	—
	1843	—	—	—
PERU.	Geldl. 1853 $4^1/_2$ pct. . . .	65	$65^1/_8$	—
MEXICO.	Obligat. 1851 3 pct.	—	—	—
GRENADA.	Uitgestelde	—	—	—
VENEZUELA	. . . .	—	—	—

TE 'S GRAVENHAGE, TER ALGEMEENE LANDS-DRUKKERIJ.